

Ranunculus acris Linné met teruggeslagen kelkbladen

door

J. E. A. DEN DOOP.

In de mededeeling: „*Bijdrage tot de kennis der Nederlandsche adventiefflora*” (Nederl. Kruidk. Arch., 1917, p. p. 181—205) beschrijft J. Th. Henrard op p. 195 een op 8 Juni 1914 op het graanafvalterrein aan de Linge bij Gorinchem gevonden *Ranunculus acris* Linné met teruggeslagen kelkbladen als een nieuwe variëteit onder den naam van „*Ranunculus acer* L. var. *retroflexus* Henr.”

Door schrijver dezes werd in de jaren 1914—1916 bij een plantengeographische studie in de Maas-uiteerwaarden bij Grave een zeer groot aantal exemplaren van *Ranunculus acris* Linné, *R. bulbosus* Linné en *R. repens* Linné ¹⁾ in 't veld bestudeerd. In 't bijzonder kwamen den schrijver meerdere duizenden exemplaren *Ranunculus acris* Linné stuk voor stuk onder de oogen. Hierbij werd ter onderscheiding der drie genoemde soorten vooral op het al of niet teruggeslagen zijn der kelkbladen, en op het al of niet gesleufd zijn van den bloemstengel gelet.

Onder dit materiaal werden meerdere exemplaren van *Ranunculus acris* Linné aangetroffen met teruggeslagen kelkbladen. In één geval waren van één en dezelfde bloem

¹⁾ Deze drie soorten zijn ter plaatse algemeen, terwijl er geen andere *Ranunculus*-soorten voorkomen (uitgezonderd zeldzaam *Ranunculus Flammula* Linné).

drie kelkblaadjes wel, de twee andere echter niet teruggeslagen. Ook werden gevallen waargenomen, waarbij *Ranunculus bulbosus* Linné opstaande kelkblaadjes had.

Deze gevallen zijn zonder twijfel als afwijkingen (soms in de richting van verwante soorten) te beschouwen, zooals er bij het nauwkeurig bestudeeren van een soort in een groot aantal exemplaren altijd voor den dag komen. ¹⁾

Ranunculus acris Linné schijnt overigens (ten minste in het bestudeerde gebied) ook in andere richtingen neiging tot afwijkingen te bezitten. Soms komen dergelijke afwijkingen plaatselijk (vermoedelijk in verband met de uiterlijke invloeden ter plaatse) veelvuldig voor. Zoo werden in de weide gelegen ten noord-westen van de Nieuwe Haven te Grave meerdere exemplaren der genoemde soort gevonden, waarbij de kelkbladen tot handdeelige groene bladen waren uitgegroeid, juist gelijk de bladen die aan den stengelvoet ontspringen. In de eerste weide langs de Maas ten zuid-oosten van Grave werden vele exemplaren van dezelfde soort gevonden, waarvan de kroonblaadjes klein en min of meer vergroend waren. Bovendien hadden deze exemplaren dan dikwijls min of meer, soms volkomen gevulde bloemen.

Een exemplaar van *Ranunculus repens* Linné met vergroende, gevulde bloemen werd door den schrijver gevonden in de buurt van Muiden.

Weder in de buurt van Grave werden exemplaren van *Ranunculus bulbosus* Linné gevonden, waarbij de honingschubjes der kroonbladen tot min of meer groote bladachtige lichaampjes waren uitgegroeid.

Ook in de meeldraden van *Ranunculus*-soorten werden afwijkingen waargenomen.

¹⁾ In genoemde streek levert *Nasturtium sylvestre* Robert Brown in dit opzicht dankbaar materiaal.

Soortgelijke afwijkingen zijn dikwijls uit phylogenetisch en soms ook uit plantengeographisch oogpunt zeer belangrijk; niet ieder gevoelt echter de noodzakelijkheid om terwille van zoo'n afwijking den plantennomenclatorischen last nog zwaarder te maken dan hij is.

Bendoredjo, Java, 7 December 1918.

Zie ook pag. 80. (Red.)